

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل: کلبه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مشروح مذاکرات مجلسین - اخبار مجلس - انتصابات - آگهی‌های رسمی و قانونی

سال هشتم

شنبه ۶ مرداد ماه ۱۳۳۱

شماره ۲۱۷۰

شماره مسلسل ۱۸

دوره هفدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۱۸

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز سه شنبه هفدهم تیر

ماه ۱۳۳۱

فهرست مطالب:

- ۱- تصویب صورت مجلس
- ۲- تقدیم تلگرافات و طومارهای واصله دائر به پشتیبانی از آقای دکتر مصدق بوسیله چند نفر از آقایان نمایندگان
- ۳- بیانات قبل از دستور آقایان: قنات آبادی - کریمی - دکتر فلسفی - خسرو قشقائی - حاج سید جوادی - پارسا
- ۴- اعلام تشخیص هیئت رئیسه نسبت به تعداد اعضای کمیسیونها
- ۵- اخذ رأی و انتخاب دو نفر جهت عضویت در هیئت نظارت اندوخته اسکناس
- ۶- طرح گزارش کمیسیون تحقیق دائر به نمایندگی آقای ریگی از بلوچستان
- ۷- تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس یکساعت و ۵۰ دقیقه قبل از ظهر بریاست آقای دکتر سید حسن امامی تشکیل گردید

۱- تصویب صورت مجلس

رئیس - اسامی غائبین جلسه گذشته خوانده میشود

غائبین با اجازه آقایان: دکتر کریم سنجایی، علی زهری، غائبین بی اجازه آقایان: حاج سید ابوالقاسم کاشانی، دکتر حسین فاطمی

رئیس - نسبت بصورت جلسه قبل آقایان نظری دارند؟

اخگر - بنده تذکری دارم راجع به صورت جلسه

رئیس - بفرمائید

اخگر - عرایض بنده که میخواهم عرض کنم مربوط بجلسه خصوصی است (بعضی از نمایندگان - جریان جلسه خصوصی باینجا چه مربوط است) مربوط بمذاکراتی است که بنام جلسه خصوصی بعنوان ما در روز ناهه ها مینویسند وصحت ندارد پس بنده باید کجا عرض کنم؟ اصلاً در جلسه خصوصی قرار این بود که مذاکرات منتشر نشود حالا منتشر میشود و گفته هر کسی را کاملاً تحریف میکنند (صحیح است) (میراشراقی -

مطالب جلسه علنی را هم تحریف میکنند) حالا بنده میخواهم عرض کنم ...

رئیس - آقا نسبت باین امر تصمیمی گرفته میشود وسیعی میشود که مطالب جلسه خصوصی منتشر نشود

اخگر - بنده میخواهم عرض کنم مطالبی که در روزنامه اطلاعات نوشته اند گفته بنده نیست (خسرو قشقائی - آقا مال دیگران را که اصلان نوشته اند چگونه؟) (شمس قنات آبادی - بهتر که نوشته اند) ۱۴ تلگراف هست که مربوط به پشتیبانی از آقای دکتر مصدق است در پی آن طوماری که تقدیم کردم و در تعقیب آن ۱۴ تلگرافی است که در جلسه خصوصی تقدیم کردم تقدیم می کنم

رئیس - در صورت مجلس کسی مذاکره ای ندارد؟ (گفته شد خیر) صورت جلسه تصویب شد

۲- تقدیم تلگرافات و طومارهای واصله دائر به پشتیبانی از آقای دکتر مصدق بوسیله چند نفر از آقایان نمایندگان

رئیس - آقای مکی بفرمائید

مکی - از مقام ریاست میخواستم تحصیل اجازه کنم (محمد ذوالفقاری - دو تلگراف است از زنجان رسیده است تقدیم میکنم) همینطور که آقای راشد فرموده اند اهالی همدان تعطیل عمومی کرده اند و از بنده خواسته اند که بروم مذاکره حضوری بکنم خواستم از مقام ریاست استعفاء کرده باشم که بروم تلگرافخانه اولاً و ثانیاً تعدادی تلگراف بتوسط بنده رسیده است که بمقام ریاست مجلس شورای ملی تقدیم می کنم از کسازرون - از راهرمز - از خرمشهر - از همدان، از همدان، از همدان، از همدان، از اصفهان - از ازابل - از تهران - از آمل -

از هفت گل - از خرمشهر - از آبادان - از آمل - از آبادان - از همدان تقدیم مقام ریاست میکنم اینها بعقیده بنده يك دلایل زنده و اسناد مثبتی است از زنده بودن ملت ایران و میرساند که ملت ایران رشد سیاسی واجتماعی خودش را بجدا علی در مواقع حساس نشان میدهد و از مقام ریاست استعفا میکنم که دستور بفرمائید اینها را در يك جایی ضبط کنند که بعد از ۵ سال دیگر اگر کسی بخواهد راجع بنهضت ملی شدن صنعت نفت يك مطالبی بنویسد و جریان قضایا را نشان بدهد اینها اسنادی است که نشان می دهد احساسات مردم چه بوده و چند طوماری است که تقدیم میکنم برای اینکه وقت مجلس گرفته نشود تقدیم میکنم استعفا دارم دستور بفرمائید ضبط کنند

رئیس - بسیار خوب طومارها را بدهید بیاورند آقای مشار بفرمائید اگر مختصر است همانجا بفرمائید (شمس قنات آبادی - صدای ایشان نمیرسد)

مشار - بنده میخواستم خدمت نمایندگان محترم عرض کنم که این تلگرافات و این طومارهایی که در شهر تهران هر يك اقلاً چندین هزار امضاء کرده اند و تقدیم میکنم بمناسبت تشکیل مجلس واستعفاي جناب آقای دکتر مصدق ما می توانیم این ها را کاملاً تأیید براین بدانیم که ملت ایران يك وحدتی دارد و از این وحدت بایستی مجلس شورای ملی که مرکز همه امور مملکت است استفاده کنند، احساسات مردم تهران همیشه اثر فوق العاده ای در تمام نقاط و شهرستانها و اکناف مملکت و در تحصیل آزادی و مشروطیت، در موضوع ملی شدن صنعت نفت داشته و مخصوصاً مردم تهران از نمایندگان دوره ۱۶ از هر قدمی که برمیداشتنند همه جا پشتیبانی میکردند و این احساسات را بعقیده بنده باید همیشه با امتنان پذیرفت

رفتم و کمیسیونها تشکیل شد و لاریج زود گذشت این فرقی با اینکه مجلس نامنظم باشد در جلسه ساعت ۱۱ حاضر شوم و سبشاه و شمشا و لاریج در کمیسیون بماتند خوبی است همینطور عمل مآد تنظیم بود که الان مورد ابتلا است تأثیر دارد اگر مجلس ایران يك بودجه صحیح يك بودجه متعادل و متناسبی را گذرانند اینکه عرض میکنم متعادل برای این است که عوایدی را که بابت مالیات وصول میکنند عادلانه باشد مالیات مستقیم گرفته شود مالیات غیر مستقیم تخفیف داده بشود مالیات اغنیاء را افزایش بدهند اینگونه بنده عرض میکنم بی جهت نیست الان دستگاه وصول همانطوریکه بنده شنیده‌ام در وزارت دارائی مرتب نیست نهادت نقدی عضو اداره مالیات بر درآمد هستند حالا ممکن است استثنائاً چند نفرشان خوب باشند نخواهند بزدند ولی همه می خواهند بزدند (صحیح است) الان آقای اطفی در وزارت دارائی هستند ایشان بسیار مرد یاکی است و مرد درستی است ولی از وجود ایشان همان دستگاه درآمد سواستفاده میکنند بنده می خواهم مخصوصاً توجه آقایان نمایندگان را جلب کنم با این ترتیبی که الان جاری است در مملکت ممکن نیست مالیات وصول شود يك قانونی در زمان مرحوم وزیران در زمان قوام السلطنه گذشت با این ترتیب که مالیات سه سال را جمع میکنند معدل بگیرند دوبرابرش را وصول کنند این قانون نتیجه اش این بود که بویچ وجه من الوجوه مؤدیان دیگر با دستگاه وصول تماس پیدا نمی کردند می دانستند که تکلیف پرداخت مالیات چیست الان میروند با مؤدیان مالیات بر درآمد تباری میکنند مالیات دولت را نمی دهند و من مخصوصاً می خواهم این تذکر را بدهم دولتی هم که میخواهد باید بایستی با این معنی خوب توجه داشته باشد چون این دولتی که الان هست دولت دکتر مصدق نقطه ضعفی ندارد جز اینکه میگویند در زمان دکتر مصدق اوضاع مالی و اقتصادی مملکت مابد شده اولاً بنده میگویم که اوضاع مالی و اقتصادی مملکت از شهریور ۲۰ بد شده است (صحیح است) چرا؟ برای اینکه هروقت که هردولتی توانست بودجه اش را بدهد معلوم می شود که اوضاع مالی بس با است (صحیح است) و مخصوصاً می خواهم با آقایانی که بادولت تماس دارند و با آقای دکتر مصدق که انشاءالله تشریف می آورند این معنی را متوجهشان بکنند و خود بنده هم خدمتشان می رسم و این مطلب را عرض میکنم چون که چند دقیقه از وقت مرا به آقای خسرو قشقائی داده بودم دیگر از بقیه مطالب هم صرف نظر میکنم

رئیس - آقای خسرو قشقائی
دکتر فلسفی خیلی تشکر میکنم که چند دقیقه از وقت خودشان را به بنده مرحمت فرمودند چون عریضی را که بنده می خواهم اینجا

بکنم لازم بود قبل از تشکیل دولت اینجا عرض کنم که با اطلاع رئیس دولت برسد یکی از مخارجی که در این مملکت شده و میشود و برای این مملکت مفید است همان ارزی است که به محلیان ایرانی داده بشود که در خارج تحصیل کنند (ناصر ذوالفقاری و بسلواین هم بفرمائید) ولی متأسفانه گویا اخیراً دولت در نظر دارد که از این ارز تا اندازه ای جاو گیری بکند (دکتر معظی - بسیار خرج لازمی است باید بدهند) حتی شنیده میشود که در نظر دارد بمحصلین خارجی ارز داده نشود بنده فکر میکنم که لازمترین خرجی که برای مملکت ما هست همین ارزی است که باید بمحصلین در خارج داده شود (مهندس رضوی - بشرطی که خوب تحصیل بکنند) بطور کلی جناب آقای مهندس رضوی عده زیادی خوب میشوند وعده ای هم هستند که خوب میشوند در همین مجلس عده زیادی داریم که با ارز دولتی در خارج تحصیل کرده اند و حالا هم بدرد مملکت بسیار میخورند و باعث افتخار مملکت هستند و این تشکیلات عریض و طویل وزارت خارجه که مادر خارج داریم و بهیچ دردی حقیقه در خارج نمی خورد (پارسا - اینطور نیست آقای قشقائی) درد هیچ دولتی نیست دولت اگر کاری میخواهد

در زمان مرحوم وزیران در زمان قوام السلطنه گذشت با این ترتیب که مالیات سه سال را جمع میکنند معدل بگیرند دوبرابرش را وصول کنند این قانون نتیجه اش این بود که بویچ وجه من الوجوه مؤدیان دیگر با دستگاه وصول تماس پیدا نمی کردند می دانستند که تکلیف پرداخت مالیات چیست الان میروند با مؤدیان مالیات دولت را نمی دهند و من مخصوصاً می خواهم این تذکر را بدهم دولتی هم که میخواهد باید بایستی با این معنی خوب توجه داشته باشد چون این دولتی که الان هست دولت دکتر مصدق نقطه ضعفی ندارد جز اینکه میگویند در زمان دکتر مصدق اوضاع مالی و اقتصادی مملکت مابد شده اولاً بنده میگویم که اوضاع مالی و اقتصادی مملکت از شهریور ۲۰ بد شده است (صحیح است) چرا؟ برای اینکه هروقت که هردولتی توانست بودجه اش را بدهد معلوم می شود که اوضاع مالی بس با است (صحیح است) و مخصوصاً می خواهم با آقایانی که بادولت تماس دارند و با آقای دکتر مصدق که انشاءالله تشریف می آورند این معنی را متوجهشان بکنند و خود بنده هم خدمتشان می رسم و این مطلب را عرض میکنم چون که چند دقیقه از وقت مرا به آقای خسرو قشقائی داده بودم دیگر از بقیه مطالب هم صرف نظر میکنم

رئیس - آقای خسرو قشقائی
دکتر فلسفی خیلی تشکر میکنم که چند دقیقه از وقت خودشان را به بنده مرحمت فرمودند چون عریضی را که بنده می خواهم اینجا

رئیس - آقای خسرو قشقائی
دکتر فلسفی خیلی تشکر میکنم که چند دقیقه از وقت خودشان را به بنده مرحمت فرمودند چون عریضی را که بنده می خواهم اینجا

نشان میدهد که ایرانی علاوه بر اینکه می تواند نفت خودش را اداره بکند حتی نفت را هم می تواند استخراج بکند و برخلاف این تبلیغاتی که در خارج میشد بر علیه ایران این يك نمونه خوبی بوده است که در فم نشان داده شده است و امیدوارم که از این موضوع هم استفاده کاملی بشود تلگرافات را تقدیم مقام ریاست میکنم

رئیس - آقای حاج سیدجوادی
حاج سیدجوادی - دو موضوع را می خواهم تذکر بدهم یکی کم لطفی که روزنامه اطلاعات کرده است و با اینکه سابقه ۲۰ ساله در این کشور دارد بایستی خیلی دقیق ووزین و متین باشد و اهالی تهران را باید بهتر از من شناخته باشد که افکارشان روشن تر و سلیقه شان خیلی بهتر از سایر شهرستان ها است چون دیدم آنجا نوشته است که بازار بوسیله حاج سیدجوادی تعطیل شد البته این اهانتی است بیکمده مردم روشنفکر و آزاده که بتحریک من و تحریر من بازرگان تعطیل کنند آنها خودشان آشنا هستند بمقتضیات وقت و احساساتی هم که سایر شهرستانها کرده است سرچشمه از مرکز گرفته است موقعی که من از بازار عبور میکردم البته مورد تشویق و تمجید و احساسات آقایان قرار

رئیس - آقای خسرو قشقائی
دکتر فلسفی خیلی تشکر میکنم که چند دقیقه از وقت خودشان را به بنده مرحمت فرمودند چون عریضی را که بنده می خواهم اینجا

رئیس - آقای خسرو قشقائی
دکتر فلسفی خیلی تشکر میکنم که چند دقیقه از وقت خودشان را به بنده مرحمت فرمودند چون عریضی را که بنده می خواهم اینجا

رئیس - آقای خسرو قشقائی
دکتر فلسفی خیلی تشکر میکنم که چند دقیقه از وقت خودشان را به بنده مرحمت فرمودند چون عریضی را که بنده می خواهم اینجا

رئیس - آقای خسرو قشقائی
دکتر فلسفی خیلی تشکر میکنم که چند دقیقه از وقت خودشان را به بنده مرحمت فرمودند چون عریضی را که بنده می خواهم اینجا

رئیس - آقای خسرو قشقائی
دکتر فلسفی خیلی تشکر میکنم که چند دقیقه از وقت خودشان را به بنده مرحمت فرمودند چون عریضی را که بنده می خواهم اینجا

رئیس - آقای خسرو قشقائی
دکتر فلسفی خیلی تشکر میکنم که چند دقیقه از وقت خودشان را به بنده مرحمت فرمودند چون عریضی را که بنده می خواهم اینجا

رئیس - آقای خسرو قشقائی
دکتر فلسفی خیلی تشکر میکنم که چند دقیقه از وقت خودشان را به بنده مرحمت فرمودند چون عریضی را که بنده می خواهم اینجا

رئیس - آقای خسرو قشقائی
دکتر فلسفی خیلی تشکر میکنم که چند دقیقه از وقت خودشان را به بنده مرحمت فرمودند چون عریضی را که بنده می خواهم اینجا

رئیس - آقای خسرو قشقائی
دکتر فلسفی خیلی تشکر میکنم که چند دقیقه از وقت خودشان را به بنده مرحمت فرمودند چون عریضی را که بنده می خواهم اینجا

رئیس - آقای خسرو قشقائی
دکتر فلسفی خیلی تشکر میکنم که چند دقیقه از وقت خودشان را به بنده مرحمت فرمودند چون عریضی را که بنده می خواهم اینجا

رئیس - آقای خسرو قشقائی
دکتر فلسفی خیلی تشکر میکنم که چند دقیقه از وقت خودشان را به بنده مرحمت فرمودند چون عریضی را که بنده می خواهم اینجا

رئیس - آقای خسرو قشقائی
دکتر فلسفی خیلی تشکر میکنم که چند دقیقه از وقت خودشان را به بنده مرحمت فرمودند چون عریضی را که بنده می خواهم اینجا

رئیس - آقای خسرو قشقائی
دکتر فلسفی خیلی تشکر میکنم که چند دقیقه از وقت خودشان را به بنده مرحمت فرمودند چون عریضی را که بنده می خواهم اینجا

رئیس - آقای خسرو قشقائی
دکتر فلسفی خیلی تشکر میکنم که چند دقیقه از وقت خودشان را به بنده مرحمت فرمودند چون عریضی را که بنده می خواهم اینجا

رئیس - آقای خسرو قشقائی
دکتر فلسفی خیلی تشکر میکنم که چند دقیقه از وقت خودشان را به بنده مرحمت فرمودند چون عریضی را که بنده می خواهم اینجا

رئیس - آقای خسرو قشقائی
دکتر فلسفی خیلی تشکر میکنم که چند دقیقه از وقت خودشان را به بنده مرحمت فرمودند چون عریضی را که بنده می خواهم اینجا

رئیس - آقای خسرو قشقائی
دکتر فلسفی خیلی تشکر میکنم که چند دقیقه از وقت خودشان را به بنده مرحمت فرمودند چون عریضی را که بنده می خواهم اینجا

رئیس - آقای خسرو قشقائی
دکتر فلسفی خیلی تشکر میکنم که چند دقیقه از وقت خودشان را به بنده مرحمت فرمودند چون عریضی را که بنده می خواهم اینجا

رئیس - آقای خسرو قشقائی
دکتر فلسفی خیلی تشکر میکنم که چند دقیقه از وقت خودشان را به بنده مرحمت فرمودند چون عریضی را که بنده می خواهم اینجا

رئیس - آقای خسرو قشقائی
دکتر فلسفی خیلی تشکر میکنم که چند دقیقه از وقت خودشان را به بنده مرحمت فرمودند چون عریضی را که بنده می خواهم اینجا

رئیس - آقای خسرو قشقائی
دکتر فلسفی خیلی تشکر میکنم که چند دقیقه از وقت خودشان را به بنده مرحمت فرمودند چون عریضی را که بنده می خواهم اینجا

رئیس - آقای خسرو قشقائی
دکتر فلسفی خیلی تشکر میکنم که چند دقیقه از وقت خودشان را به بنده مرحمت فرمودند چون عریضی را که بنده می خواهم اینجا

رئیس - آقای خسرو قشقائی
دکتر فلسفی خیلی تشکر میکنم که چند دقیقه از وقت خودشان را به بنده مرحمت فرمودند چون عریضی را که بنده می خواهم اینجا

رئیس - آقای خسرو قشقائی
دکتر فلسفی خیلی تشکر میکنم که چند دقیقه از وقت خودشان را به بنده مرحمت فرمودند چون عریضی را که بنده می خواهم اینجا

رئیس - آقای خسرو قشقائی
دکتر فلسفی خیلی تشکر میکنم که چند دقیقه از وقت خودشان را به بنده مرحمت فرمودند چون عریضی را که بنده می خواهم اینجا

رئیس - آقای خسرو قشقائی
دکتر فلسفی خیلی تشکر میکنم که چند دقیقه از وقت خودشان را به بنده مرحمت فرمودند چون عریضی را که بنده می خواهم اینجا

بعد انتخابات را شروع بکنیم
رئیس - در هیئت رئیسه عده اعضای که باید انتخاب بشوند هر کدام میتوانند در سه کمیسیون شرکت کنند احساب شدوای قسمت در نظر گرفته شود همین جهت بعضی از کمیسیونها ۱۲ نفری در نظر گرفته شد تا بعداً که نمایندگان دیگر آمدند بتوانند آنها را ۱۸ نفر بکنند حالا آقای دکتر فلسفی مطالبی دارند بفرمائید

دکتر فلسفی - بنده هم همین موضوع را خواستم تذکر بدهم آنچه که آقای مکی بیان کردند در هیئت رئیسه مورد رسیدگی قرار گرفت اغلب کمیسیونها از ۱۲ نفر تا ۱۸ نفر هستند همین جهت عده اعضای خیلی از کمیسیونها به ۱۲ نفر تقلیل داده شد و این مطلب در هیئت رئیسه مورد رسیدگی قرار گرفته است و اما در مورد سایر نمایندگان باید چاره‌ای نیست ما فکر کردیم که بایستی آئین‌نامه را تغییر داد بستم بنظر مجلس است اگر مجلس تغییر بدهد تأمین شده است متوجهی بعضی از کمیسیونها که اهمیت داشته مثل کمیسیون بودجه کمیسیون سازمان برنامه مافکر کردیم که باید حتماً آن عده‌ای باشد که قبلاً بوده همین جهت نظر بنابعالی تأمین است

رئیس - آقای نبوی
نبوی - در تأیید آنچه آقای دکتر فلسفی فرمودند خواستم برای رفع نگرانی جناب آقای مکی عرض کنم که این موضوع کاملاً در نظر گرفته شده است عده نمایندگان منتخبی که حاضرند در مجلس ۷۷ نفرند وقتی ۷۷ نفر حساب بکنیم تعداد آنها زیادتر از آنهاست که کمیسیونها لازم دارند خواهد شد و برای آنها هم که بعداً می‌آیند ۶۰ جا خالی است و عده آنها ۵ نفر است ۱۰ کمیسیون که در گذشته اغلب آنها ۱۸ نفری بود این دفعه ۱۲ نفر در نظر گرفته شده است و اگر انشاءالله بقیه انتخابات انجام شد و آن آقایان تشریف آوردند برای آنها جا باقی است اما اینکه ممکن است یک عده‌ای نرسند و کار کمیسیونها پیشرفت نکند بنده از یک نظر فرمایش جناب آقای مکی را تصدیق میکنم که آقایان نمایندگان در موقع انتخاب کمیسیونها بعد از آنکه احوال را در نظر دارند در هر کمیسویی که حق دارند عضویت قبول میکنند ولی مکرر در سالهای متتادی بنده دیدم که در سه کمیسیون حاضر نمی‌شوند و اگر بخواهیم کارها پیشرفت کند راهش این است که آقایان در جلسات کمیسیونها حاضر شوند و کارهایی که وظیفه آنها است انجام بدهند والا از این حیث نه آئین‌نامه اشکالی دارد و نه عملی که هیئت رئیسه کردند اشکالی بر آن وارد است والا بنده از آنجا که به هر کمیسیون برسد عده کافی است و رفع نگرانی میشود

رئیس - آقای ملک مدنی
ملک مدنی - این تذکر آقای مکی

بنظر بنده قابل دقت است در این موقعی که انتخاب کمیسیونها میشود باید یک قدری بیشتر توجه کنیم که بعداً بشکلاتی بر - بودجه اگر دوسه کمیسیون در یک روز دعوت کردند باین وضع مشکل می‌شود بنابراین بنظر بنده بهتر این است برای اینکه جانی هم برای پنجاه و چند نفری که باید انتخاب شوند باقی بماند سه کمیسیون هیجده نفری در نظر بگیریم که آن سه کمیسیون فعلاً کار جاری دارند که کمیسیون بودجه و کمیسیون برنامه و کمیسیون کشور است که از نقطه نظر اصلاح قانون انتخابات کمیسیون کشور هم لازم است هیجده نفر باشد و این سه کمیسیون را ۱۸ نفری در نظر بگیریم بقیه کمیسیونها را دوازده نفر وقت باقی انتخابات انجام شد کمیسیونهای دیگر را هم هیجده نفری مقام ریاست اعلام بکنند و ۱۶ نفر دیگر از آن دسته انتخاب شوند بنده خیال میکنم این چیزی است که هم راه را آسان میکند و هم رذع مشکلات می‌نماید و این کمیسیونها را برای آن محل و موقعی باقی میماند که اگر چنانچه انتخاب شدند و کمیسیونها را ناقص بگذاریم بنا بر این همین تصمیمی را که هیئت رئیسه اتخاذ کرده است بسیار بجا است بعداً که مجلس عده نمایندگانش انشاءالله به ۱۳۶ نفر رسید ممکن است یک تصمیمی گرفت و یک اصلاحی در همان موقع پیشنهاد شود و در همان موقع کمیسیونها اصلاح تجدید انتخاب بشوند

رئیس - آقای مهندس غروی
مهندس غروی - عرایضی که می‌خواستم عرض کنم آقایان فرمودند **رئیس** - آقای شهاب خسروانی
شهاب خسروانی - خواستم عرض کنم که تصمیم همانست که هیئت رئیسه میدانم عرض کنم برای اینکه نظر دیگران تأمین شود ممکن است بعضی از کمیسیونها تجدید انتخاب شود یعنی بتوانند یک کمیسیون کار دو کمیسیون را بکنند اگر مجلس قبول بکند

رئیس - آقای وکیل پور
وکیل پور - بنده عرضی ندارم و می‌خواستم استناد بکنم بهمان ماده ای که آقای خسرو قشقائی استناد کردند **رئیس** - پس بنابراین از آقایان خواهش میکنم که شبه‌ها را تشکیل بدهند و انتخاب اعضای کمیسیونها را شروع بفرمائید به تعدادی که مطابق آئین‌نامه هیئت رئیسه تشخیص داده است

(۵) - اخذ رأی و انتخاب دو نفر جهت عضویت در هیئت نظارت اندوخته اسکناس
رئیس - چون در دستور جلسه انتخاب دوفنر برای ناظر اندوخته اسکناس بوده (میراشرفی - گزارش آقای ریگی قرائت

شود و این را باید عرض کنم که بنده نظر و عرضی ندارم و اگر آقایان نمایندگان مجلس تصمیم بگیرند و آقایان برای مدت ۶ ماه تصویب بکنند این کار حل خواهد شد و این تصمیم را آقای رئیس ابلاغ بفرمائید به شعب

رئیس - آقای دکتر کیان
دکتر کیان - بنده نظر خاصی ندارم مذاکرات کافی بنظر میرسد عده حاضری که در مجلس است یعنی هشتاد نفر کافی است که سه کمیسیون برنامه و بودجه و کشور هر یک هیجده نفر و بقیه کمیسیونها دوازده نفر با عده فعلی پر بشود و جای خالی هم برای آن کمیسیونهای دوازده نفری باقی بماند که بعداً هیجده نفری شود از این لحاظ اشکالی در کار پیش نخواهد آمد و از طرف دیگر ما باید کمیسیونها را طوری انتخاب بکنیم که حاضر بکار شوند و انتخاباتی که فعلاً مطابق تصمیم دولت موق و معلق است معلوم هم نیست که کی و چه طرز انجام خواهد شد نباید بآن فکر کمیسیونها را ناقص بگذاریم بنا بر این همین تصمیمی را که هیئت رئیسه اتخاذ کرده است بسیار بجا است بعداً که مجلس عده نمایندگانش انشاءالله به ۱۳۶ نفر رسید ممکن است یک تصمیمی گرفت و یک اصلاحی در همان موقع پیشنهاد شود و در همان موقع کمیسیونها اصلاح تجدید انتخاب بشوند

رئیس - آقای مهندس غروی
مهندس غروی - عرایضی که می‌خواستم عرض کنم آقایان فرمودند **رئیس** - آقای شهاب خسروانی
شهاب خسروانی - خواستم عرض کنم که تصمیم همانست که هیئت رئیسه میدانم عرض کنم برای اینکه نظر دیگران تأمین شود ممکن است بعضی از کمیسیونها تجدید انتخاب شود یعنی بتوانند یک کمیسیون کار دو کمیسیون را بکنند اگر مجلس قبول بکند

رئیس - آقای وکیل پور
وکیل پور - بنده عرضی ندارم و می‌خواستم استناد بکنم بهمان ماده ای که آقای خسرو قشقائی استناد کردند **رئیس** - پس بنابراین از آقایان خواهش میکنم که شبه‌ها را تشکیل بدهند و انتخاب اعضای کمیسیونها را شروع بفرمائید به تعدادی که مطابق آئین‌نامه هیئت رئیسه تشخیص داده است

(۵) - اخذ رأی و انتخاب دو نفر جهت عضویت در هیئت نظارت اندوخته اسکناس
رئیس - چون در دستور جلسه انتخاب دوفنر برای ناظر اندوخته اسکناس بوده (میراشرفی - گزارش آقای ریگی قرائت

شود) (مکی - هیئت مختلط نفت هم باید از مجلس انتخاب شود) بعد از انتخاب دوفنر، سه نفر بقید قرعه برای نظارت در انتخاب حسیبی

مهندس حسیبی - بنده عقیده دارم موضوع انتخاب نظار بانک چون یک موضوع مهمی است که تعداد کاندیدائی که در مجلس است از تعداد آن اشخاصیکه لازم است زیادترند و هیچگونه هدایتی در اینکار نیست اجازه بفرمائید که در خارج از جلسه این موضوع را صحبت کنیم بد بیاتیم رای بگیریم چون قضیه بر هیچکس روشن نیست

رئیس - چون جزو دستور بوده است بنده خیال میکنم آقایان در نظر گرفته‌اند آقای حاج سیدجوادی
حاج سیدجوادی - بنده عقیده‌ام اینست که بعد از تشکیل کمیسیونها ناظر بانک را انتخاب کنیم

مهندس حسیبی - بنده عرض نکردم که از دستور حذف کنیم عرض کردم که برویم بیرون و تبادل نظر کنیم **رئیس** - اگر آقایان موافق باشند حرفی نیست (جمعی از نمایندگان - رای (رای) اعلام رأی شده است بنابراین سه نفر بقید قرعه معین میشوند (افتراع بوسیله آقایان ناظر زاده - معتمد دماوندی بعمل آمد و نتیجه بقرار زیر اعلام گردید)

رئیس - آقای مهندس غروی
مهندس غروی - عرایضی که می‌خواستم عرض کنم آقایان فرمودند **رئیس** - آقای شهاب خسروانی
شهاب خسروانی - خواستم عرض کنم که تصمیم همانست که هیئت رئیسه میدانم عرض کنم برای اینکه نظر دیگران تأمین شود ممکن است بعضی از کمیسیونها تجدید انتخاب شود یعنی بتوانند یک کمیسیون کار دو کمیسیون را بکنند اگر مجلس قبول بکند

رئیس - آقای وکیل پور
وکیل پور - بنده عرضی ندارم و می‌خواستم استناد بکنم بهمان ماده ای که آقای خسرو قشقائی استناد کردند **رئیس** - پس بنابراین از آقایان خواهش میکنم که شبه‌ها را تشکیل بدهند و انتخاب اعضای کمیسیونها را شروع بفرمائید به تعدادی که مطابق آئین‌نامه هیئت رئیسه تشخیص داده است

(۵) - اخذ رأی و انتخاب دو نفر جهت عضویت در هیئت نظارت اندوخته اسکناس
رئیس - چون در دستور جلسه انتخاب دوفنر برای ناظر اندوخته اسکناس بوده (میراشرفی - گزارش آقای ریگی قرائت

خود را شرح زیر باستحضار کمیسیون رسانند

در موقع تدوین قانون انتخابات بلوچستان که حدودش چهار صد فرسنگ میباشد مرکز آن داشته بنام فهرج که چندان مهم نبوده است ولی بعداً امر آزرگی مانند زاهدان و سراوان و چاه بهار و فهرج (ایران شهر) برای آنجا در نظر گرفته‌اند سه مرکز اولی آبادتر و دائر و متمم تر از مرکز آخری است که انجمن مرکز آنجا تشکیل می‌شود بهمین دلیل هم مرکز حکمرانی سرزمین بلوچستان در زاهدان میباشد

در زاهدان که حوزه فرعی میباشد و چند حوزه تابعه دارد بهت و وجود حکومت نظامی انتخابات انجام نشده در نتیجه عده‌ای از مردم از حق انتخاب کردن محروم شده‌اند باینکه دستور داده بودند آراء مأخوذه قرائت نگردد تا انتخابات در زاهدان هم پایان یابد باین دستور وقتی نگذاشتند و آراء قرائت نمودند در نتیجه آقای مراد ریگی بمجلس آمدند موضوع دیگر اینکه آقای مراد ریگی منتهم بقتل مرحوم فرخ زاده است که در ادوار گذشته کاندید آن محل بوده‌اند و این پرونده چندین سال است که تحت رسیدگی میباشد موضوع آخر بستگی ایشان بمعال اجنبی است و بالاخره بعقیده اینجانب یا انتخابات این حوزه باید باطل شود و یا با اخذ رأی در زاهدان تکمیل گردد

رئیس - سفید یک ورقه

رئیس - نتیجه استخراج آراء بدین قرار است: عده حاضر در موقع اخذ رأی ۷۲ نفر، از هفتاد و دو رأی ۳۴ رأی آقای کهید، ۳۳ رأی آقای موسوی، از استحضار از بیانات معترض تذکر دادند در موضوع وجود حکومت نظامی در زاهدان و توقف انتخابات در آن نقطه سیاست دولت ایجاد میکرد که در آن نقاط حکومت نظامی برقرار گردد و اینجانب از این نظر تقصیری ندارم و با توجه بقانون انتخابات هم این قضیه وسیله توقف نمی‌گردد در مورد قتل مرحوم فرخ زاده هم باید بعرض برسانم این شخص بین راه کرمان و بلوچستان ناپدید شد و بنده هم در آن موقع در طهران بودم و اولاً دلیلی مبنی بر کشته شدن ایشان در دست نیست ثانیاً بفرض اینکه ایشان کشته شده باشند مسئولیتی متوجه اینجانب نمیباشد در مورد انتساب بمعال خارجی هم باید بعرض کنم این ادعا صرفاً اتهام و افترا میباشد بنده ایرانی و دوستدار مملکتیم بوده و بهیچوجه ارتباطی با خارجیان ندارم

تعمیق گزارش کمیسیون را دائر به تأیید نماینده گی آقای ریگی را از بلوچستان و تصویب آن

رئیس - حالا اگر آقایان اجازه بفرمائید گزارش کمیسیون تحقیق راجع به آقای ریگی قرائت شود بفرمائید آقای خسرو قشقائی

(آقای خسرو قشقائی بخیر کمیسیون تعقیب گزارش کمیسیون را دائر به تأیید نماینده گی آقای ریگی را از بلوچستان شرح زیر قرائت نمودند)

پرونده انتخابات فهرج (ایران شهر) که بمخالفت آقای حائری زاده بکمیسیون تحقیق ارجاع شده بود مورد رسیدگی قرار گرفت اینک جریان کار شرح زیر بعرض مجلس شورای ملی میرسد

جریان کلی انتخابات بلوچستان و نماینده گی آقای مراد ریگی شرح گزارش شماره ۱۲ از شعبه پنجم باستحضار آقایان نمایندگان محترم رسید است

آقای حائری زاده مخالف اعتبارنامه در کمیسیون حضور یافته و دلایل مخالفت

حائری زاده - من در موضوع انتخابات اول دوره فکر میکردم که اگر کشمکش نباشد در مجلس و جریان عمل طوری باشد که بکارهای مملکتی بپردازیم بهتر است خوب یک اشخاصی دعوی نمایندگی می‌کنند که اگر نماینده نباشند اصالتاً فردی از افراد مملکت هستند در امر ایران اظهار نظر میکنند طوری نمی‌شود و مخالف نظر اولیه من بود ولی پس از اینکه کشمکش هائی از مجلس شروع شد یک قسمت هائی که بنظر من حساس بود و سابقه میشد برای اینکه بکلی قانون معنایش را از دست بدهد برای الفاظش نتوانیم یک جحشی قائل بشویم به صراحت قانونی لابد ناچار شدم نسبت بچند اعتبارنامه اظهار نظر بکنم آن اعتبارنامه - مطالعه بیشتری کرده بودم و اطلاعات بیشتر داشتم برای من تکلیفی بود که اظهار نظر کنم یکی از آنها موضوع انتخابات بلوچستان است - بلوچستان در موقعی که قانون انتخابات فعلی نوشته شده است یک منطقه وسیع عشایری که بیست و پنج - شش عشیره در آنجا زندگی میکنند بوده است و دولت فرستاده در آن قلمه بنام فهرج و یک مالیاتی از آنجا می‌گرفته از حوزه بلوچستان مقدار زیادی متصل بدریا است و مقدار زیادی هم متصل به پاکستان فعلی و هندوستان سابق ارتباط آنها با مرکز زیاد نبوده بلوچستان یک نفر وکیل در صورتیکه اگر روی احصائیه درست باشد استحقاق سه چهارم وکیل دارد بعقیده من چون جمعیشان زیاد است و استحقاق دارد بلوچستان که سه چهارم نفرو وکیل بدهد ولی در زمان شاه سابق بلوچستان یک صورت دیگری یواش، یواش بخودش گرفت در چنگ بین المللی اول که اینطرف درهاها آرام نبود بندر مهم ایران سر راه آهن هندوستان و پاکستان شد که آمده بود به زاهدان زاهدان مرکز نیست ولی راه آهن آنجا که بزاهدان آمده بود (ریگی - چرا مرز است) مرز خیلی آنطرف راه آهن است راه آهن خیلی جلو آمده تا رسید به زاهدان خود پاکستانی‌ها تصدیق دارند که خیلی از راه آهن در خاک ایران است حالا آقای ریگی اطلاعی ندارند من عرض نمیکنم در آنجا چهار شهرستان احداث شده است و این شهرستانها هر کدام فرماندار و دستگاه و تشکیلات متصلی دارند که یکی چاه بهار باشد، یکی سراوان باشد، یکی ایران شهر باشد و یکی زاهدان، زاهدان مرکز تمدن آن نقطه است که آمده‌اند یک حکمران کلی سرپرستی میکند، فرمانداران جزء تقریباً گزارشات را باو میدهند و از این جهت میگویند مرکز زاهدان است (ریگی مرکز بلوچستان ایران شهر است) قبول دارم ولی وضع

جغرافیائی آنجا بفرمائید شما عرض نمیشود در ایران شهر ۰۰۰ آقای سید کمال پرونده بلوچستان را بفرمائید یا در تهران ایران شهر محلی است که بیشتر قلمه فهرج در آنجا بوده و در قانون اسم فهرج در بلوچستان برده شده است و جای دیگر شهرستانی ایجاد نشده بود از نظر قانون انتخابات چهل و پنج شش سال پیش وجدولی که تنظیم شده مرکز را ایران شهر میشناسد از نظر انتخابات البته تمام تشکیلات سیاسی آنجا مرکز زاهدان است در گزارشات آنجا بنویسند که این ۱۰۸ نفری که دستور داده بودند دعوت شوند و از آنها ۳۶ نفر را بقید قرعه انتخاب کنند عده باسواد بیش از ۷۰ نفر نبود (عبدالرحمن فرامرزی - ۳۶ نفر هم باسواد باشد کافی است) قبول دارم نوشته‌ایک است این امکان ندارد زاهدان مرکز است که دبیرستان دارد، تجارخانه‌های داخلی و خارجی هندوستانی و اروپائی دارد، و یک مرکز تمدن و آباد آن منطقه است (ریگی - بلوچستان نیست) تشکیلاتی که برای بلوچستان در ادوار مختلف در انتخابات آنجا داده شده بود اینطور بود یک انجمن در ایران شهر بنام انجمن مرکزی بود البته در ایران شهر هم انجمنهای فرعی بوده است یک انجمن مرکزی هم در چاه بهار که آنهم انجمنهای فرعی داشته است یک انجمنی در زاهدان که آنهم انجمن های فرعی داشته است مجموع آنها جمع آوری میشده می آمده در ایران شهر این طرز عملی بوده است که عمل میشده در دوره چهارم من نظرم هست مرحوم آقای سید حسن خان نامی بود که نماینده بلوچ بود بسیار در شرف بود و خیلی طرف اعتماد بلوچها بود بسیار خوب بوده باو احترام می گذاشتند همه بهش عقیده داشتند تقریباً مرشدی بود و وارد کشمکش ها و زد خورد های ایلی نبود همه بدیده احترام باو مینگریستند و آن مرحوم سید حسن خان نماینده آنها بود از دوره چهارم بعد بواسطه تشنج های دیگر عشایری که آنجا بودند بیست و پنج و شش عشره ای که آنجا بودند و فهرست آنها هست که ممکن است بعرض آقایان برسانم یکی از آنها که عده خیلی کوچکی است مال ریگی ها است و فامیل خیلی کوچکی است (ریگی - از یزدهای آنجا بیشتر است) یزدها هم در زاهدان خیلی زیادند در زاهدان آذربایجان و کاشی و یزدی و مشهدی است در مرکز تمدن متدین جمع شده‌اند یک مشت هم در بیابان هستند که آنجا اسباب زحمت مردم را فراهم میکنند و فرخ زاده بدین ترتیب هم می‌کشد (عبدالرحمن فرامرزی - ولی این انتخابات مال بلوچستان است نه کاشی و یزدی و زاهدانی) اجازه بفرمائید ملت ایران یک ملت است اسمش فرق میکند از حیث شهرستانها، از حیث استانها، از حیث

طایفه ها ، از حیث بخشها و از حیث دهات ، آذربایجانی ایرانی است ، بلوچستانی هم ایرانی است خراسانی هم ایرانی است ، گرمانی و کردستانی هم ایرانی است هر کدام در یک ناحیه ای شمامه توقف کردند حق دارند در انتخابات آن ناحیه شرکت کنند تهران درسی سال پیش جمعیتش ربع حالا کمتر هم بوده است مرده از ولایات آمدند اینجا ماندند اینها تمام در انتخابات تهران شرکت میکنند بخواند آذربایجانی باشد بخواند بلوچستانی و بزدی و گرمانی باشد فرق نمیکند اما امتیازی میان افراد است ایران قائل نیستیم همه با هم برادرند و هیچ امتیازی بین آنها نیست که بواج باشد یا بزدی مثل هم هستند فرقی ندارد هر کس ۶ ماه در آن ناحیه حکومت داشته داشت حق شرکت در انتخابات آن ناحیه را دارد در بلوچستان که عرش کردم بیشتر یک صحرای چهارصد فرسخ دریا صد فرسخ طول و عرض بوده حالا چهار شهرستان بهم است که مهمتر از همه زاهدان است که هرگز تمدن آنجا است موقعی که انتخابات دستور داده شده است....

رئیس - آقا عده کافی نیست قدری تأمل بفرمائید (فاصله چند لحظه بعد) اکثریت حاصل شد بفرمائید

حائز زاده - موقعی که انتخابات دستور داده شده است انجمنهای نظارت در حوزه های مختلف تشکیل شده در روز ۲۱ بهمن ماه پس از واقعه زایل و کشتاری که در آنجا شد و جمعی مردم بیگانه را به گلرله بستند و مردم یکی دوفتر از ما مورین را که بی اطلاع بودند کشتند و بعقیده من قشونیها در آنجا مقرر هستند و مردم زایل هیچ تقصیری ندارند اعلان حکومت نظامی داده شد هرگز زایل زاهدان است که مرکز بلوچستان و سیستان باشد دستور دادند بزاهدان که اعلان حکومت نظامی منتشر بشود البته این حکومت نظامی برای شهر نبوده مردم شهر زایل ندانند این مال عشار اطراف است که تحریک میکنند آنها را میآوردند بشهر و تولید افشاش میکنند . یک مشت مردم بکنار آلت اجرای نظریات شوم خودشان قرار می دادند البته در دستور حکومت نظامی حوزه را معلوم نکرده اند که شما زاهدان را که میکوبید یعنی تمام بلوچستان یا حوزه فرمانداری زاهدان یا شهر زاهدان . سیستان را که شما میکوبید مقصود شهر زایل است یا تمام حوزه سیستان (عبدالرحمن فرامرزی - حکومت نظامی تهران مقصود تمام ایران است یا شهر تهران؟) آنچهائی که دولت احتمال می دهد تولید فتنه و فساد شود و از راه قانون نمیتواند جلوگیری کند از آن فساد آنجا را دستور اعلان حکومت نظامی می دهد قوانین را وقتاً تعطیل میکند و حکومت نظامی را فرمانفرما

قرار می دهد باید دید که در بلوچستان و سیستان آیا شهریها این عمل را کرده بودند یا عشار اطراف آمدند آنجا این کار را کردند (عبدالرحمن فرامرزی - باید دید حکومت نظامی از کجا اعلام شد؟) بعد حرفت را بن آقای رئیس چرا توی نطق من فصولی میکند وقت خودش حرفت را بن فرستاد (عبدالرحمن فرامرزی - با بعد حرفت از بزم در خدمت حکومت نظامی وزارت کشور از وزارت جنگ میبرد که شاشماع حکومت نظامی را معین کنید و جوابی از وزارت جنگ نیامده است که آیا فرسخ شامع میباشد که زاهدان فقط باشد چهارصد فرسخ که تمام بلوچستان اما فلسفه ای که برای حکومت نظامی بوده برای جلوگیری از حمله عشار و کشتار و زحمت مردم مردم شهر را بعقیده من شامل نمی شود و مال تمام حوزه است اجتهاد من اینطور است در آن موقع این اعلان ۲۱ بهمن بموقع اجرا گذاشته میشود روز ۲۶ زاهدان که مرکز تمدن بلوچستان بوده است مطابق این دستور دولت انتخابات را در چند بخشی که تابع زاهدان هستند انتخابات را متوقف ساخته اند ولی در حوزه های دیگر با اختلاف به این دستور مرکز عمل نکردند وزارت کشور از تکراری که ما در پرونده پیدا کردیم تبعیض خود را یک نظری بدهد محافظه کاری میکند دستور داده خوب است حالا که اخذ آراء در آن نقاط شده است فرائد آراء را متوقف بکنند تا زاهدان هم انتخابات بجزایان بیفتد بعد اقرا آراء بشود و حتی یک صورت مجلسی در بین شکایات هست ولی من ندیده ام گفتند در پرونده است من خواستم آن پرونده را ولی برای من نیآوردند (ریگی - من بجناب عالی قول شرف میدهم که چنین صورت مجلسی وجود ندارد) توی کاغذی که رقیب انتخاباتی ایشان نوشته بود و یک نسخه هم برای من فرستاده بود شخصی را اسم می برد که رئیس بازرسی آن ناحیه بود که من اسمش را فراموش کردم (ریگی - خاقانی) مینویسد که ۲ نسخه نوشته شده صورتجلسه یکیش نزد این شخص است یکی در پرونده امر که در آنجا است میکوبید این شخص آمده تهران شما بفرستید آن صورت مجلس که تنظیم شده متوقف بماند عیایب انتخابات تارفع مانع بشود و حکومت نظامی را بردارند و فرماندار هم امضاء کرده اند آن صورت مجلسها را حالا چه شده که اعمال نفوذهایی شده و آن تصمیم انجمن بلا اجرا مانده بعضی اعضای انجمن مستعفی شده اند بعضی نوشته اند باطل است آنچه که قدر مسلم است و من در این پرونده دیدم اکثریت رجال متمدن حوزه بلوچستان را بواسطه حکومت نظامی از حق انتخاب محرومشان کرده اند مثل اینست که مردم شهر تهران را از حق انتخاب محروم میکنند و آراء

گفت من تجربه ام بیشتر است راست هم میگفت در عمل هم دیدیم که تجربه اش بیش از من بود این سردارهایی که در مشهد بودند آقای معتمد السلطنه برادر آقای قوام السلطنه در آنجا آمده بود برای زیارت اینها هم رفقت بدین اوبرای اینکه خودشان را بحکومت مرکزی نزدیک کنند برادر رئیس دولت که آمده بود مشهد همه باواظهار ادرت کردند بعد هم او را وکیل کردند تا آخر دوره که قوام السلطنه هم استعفا کرده بود رفته بود و حکومت مخالف آمده بود سرکار آنها باز هم به آقای معتمد السلطنه رجوع میکردند و تقاضای انجام کارهایشان را از او داشتند برای اختلافاتی که داشتند یک شخصی را پیدا کردند که نظر مساعد به شان داشته باشد طرفدار یکی و مخالف دیگری نباشد مثل این دوره که جنک در سیستان شد چون کسی انتخاب شد که طرفدار بعضی بود البته آنها هم با هم خونی بودند و مخالف بعضی این تولید کشککش کرد و جماعتی مردم شریف هم هنوز در مجلس هستند یک شخص عالم و فاضل را هم که مردم کاندیدش کردند و خودش داوطلب نبود برای اصلاح بین خودشان او را کاندیدا کردند دیدند این شخص عالی است در منزل با دستجات اختلافی ندارد و مردم او را کاندید کرده بودند این را هم گرفتند حبس کردند که چرا مردم بتوا اعتماد کردند (ریگی - زایل با بلوچستان ربطی ندارد) از بلوچستان اطلاعیکه بنده دارم در دوره چهارم مرحوم سید حسن خان بلوچ یک مقام مرشدی داشت که مردم همه با عقیده داشتند هیچ اختلافی نبود در دوره های بعد نمایندگی بلوچستان با طبقاتی بود یک طبقاتی نمایندگی بلوچستان با طبقاتی نبود زایل بود و طبقاتی نبود در دوره های بعد در صورتی که ما در این مملکت تجربه داریم ، در دوره ۱۵ من در مشهد بودم از سردارهای زاهدان برای تشکیلات حزب دموکرات خواهش کردیم تشکیلات بدهند همه شان قبول کردند ولی هم شان را توی یک اطراق نمیشد جمع کرد بقدری روابط خصمانه بواسطه دستهای اجنبی بین سران و رؤسای ایلات و عشار ایجاد شده بود که آن عشار آن حدود سردارهای زابلی و سیستانی از هم دور شده بودند که در یک اطراق نزدیک بود دست به یقه شوند من آنها را دعوت کرده بودم بمنزل خودم که اصلاح بدیم آنها را دیدم توی یک اطراق میخواستند کتک بزنند یکدیگر آقای اشرفی در آن موقع استاندار خراسان بودن به اشرفی گفتیم که ما در تشکیل حزب دموکرات گرفتار چنین محظوری شده ایم انتخابات که پیش بیاید چه خواهد شد او

و پول ایران در آنجا رواج باید (ریگی - اصلاً آنجا چنین چیزی نیست آقای حائری زاده نکو این حرفها را) یک صورت مجلس هائی است که چون نظامیها تهیه کرده اند من اعتمادی بآن صورت مجلسها نمیکم چون من باینها حق چنین قضاوتی نمیدهم در دنیا باید قوای مسلح مطیع باشد در مقابل قوای کشوری و قضائی حق قضاوت را من بسربازولشگری ندیدم در دوره سابق همه کارها را گرفتند دادند دست نظامیان که قضاوت بکنند یک کاغذ هائی برای من فرستادند که چون اینها قضاوت نظامیان است من استناد نمیکنم یک صورت مجلسهائی است که توی آن یک خیانتها و جنایتها هستی نسبت داده اند که پدر این بزرگوار و خود این بزرگوار را دامنگیر میشود من چون بقضاوت نظامی ها اهمیت نمیدهم و اعتماد ندارم اینست که بآن اوراق استناد نمیکنم (ریگی - متشکر) ولی چیزی را که من معتقدم و مطمئنم که حقیقت است اینست که آنجا حاکم فرماست در بیابان و در شهر زاهدان هم که انتخابات شده است پس من نمیتوانم این انتخابات را مرضی اهالی ساکن مرز خودمان که یک قسمت مجاور در یاست و یک قسمت مجاور مرزبانم ..

رئیس - اکثریت نیست ، ۳۸ نفرند (بعد از چند لحظه اکثریت حاصل شد) بفرمائید .

حائری زاده - و از طرفی هم چون من تا بحال امتحان کرده ام در این مجلس طرز قضاوت این مجلس و طرز قضاوتی کمسیون تحقیقی ما غیر از طرز قضاوتی است که ما در دادگستری داشتیم ما آنجا مرتقیم روی اسناد و مدارک و دلیل و اوضاع و احوال و قرائن و یک فتوائی میدادیم بفتح زید یا عمرو ولی در مجلس این امتحانی که من در این مدت قلیل کرده ام هیچ قضاوتش متکی باین حرفها نیست روی رفاقت هاوری دوستیها البته یک کسی که دوماه با آنان حشر و آمیزش داشته خجالت میکشد بهش بگویند که تو آدم بدی هستی ولی من وقتی موضوع مسائل عمومی مملکتی ک شد شخص را هیچ اهمیتی بهش قائل

نیستم من آراء مردم و افکار عمومی را محترم میشمارم وقتی امروز یک عده ای در فشار واقع بشوند و حتی از بین برود اگر همه هم بین فحش بدهند من چیزی را که بسعادت مملکت تشخیص میدهم میگویم و وظیفه دار هستم بگویم و در این دوسیه هم این مطالبی که گفتم هست اگر آقایان می خواهند یکی یکی پیدا کنم و ارائه بدهم ولی چون تشخیص داده ام که آقایان کاری به قضاوت و طرز آن ندارند من برایش خودم خانه میدهم .

رئیس - آقای ریگی بفرمائید

ریگی - عرض کنم این فرمایشاتی که آقای حائری زاده فرمودند دوسه مطلب بود یک قسمتش راجع بزایل بود که جریان زایل با بلوچستان در قسمت انتخابات هیچ مربوط نیستند و اصلاً ما دو وکیل داریم یکی مال زایل است و یکی مربوط بلوچستان (صحیح است) اما قسمت دومش که آقای حائری زاده فرمودند راجع بحکومت نظامی و زاهدان اولاً بتاریخ هم که مراجعه بکنید ایران شهر از قدیم حکومت نشین بلوچستان بوده است و مرکز بلوچستان ایران شهر است زاهدان در جنک بین المللی سابق یک راه آهنی آمده بود آنجا یک مرزری است (عبدالرحمن فرامرزی - انتخابات آقا تابع قانون انتخابات و جدول انتخابات است) و انتخابات هم هرگز ایران شهر یعنی فخر قدیم است اما راجع بان انتخابات بلوچها اولاً بین ما بلوچها ابدأ اختلافی نیست و حتی امروز هم تلگرافی داشتیم از ایران شهر که آقای دکتر معظمی هم دارد و از آقایان خواهش کرده اند که تکلیف بنده را زودتر روشن بکنند و اختلافی بین ما بلوچها نیست فقط یک کسفر هست و آن عیسی مبارکی است یک کسی است مثل از باب مهدی یک دزد چند ساله است که چندین سال در بلوچستان دزدی کرده و بعد هم گرفته اند و آورده اندش اینجا از باب مهدی ترقیش داده (یکی از نمایندگان - در جوادیه) خوب جوادیه هم یک محلی است من اینها را خیلی خلاصه عرض میکنم چون بعد آقای فرامرزی خواهند گفت اما در قسمت اتهامی که میزنند آقای حائری زاده تمام ایرانیها بغیر از خودش که همه بیگانه

پرستانند خدا شاهد است که من هیچ سابقه ای ندارم و بیگانه پرست آقای مهدی از باب بود که آذربایجان زیر همیز پای پیشه وری بود و اومیزبان او بود بیگانه پرست آنها هستند نه ما ما خدمت کردیم باین مملکت نسبت بفرخ زادم من اطلاعی ندارم من بخدا وارد نیستم هر کس را در بلوچستان میکشند تهمت بمانیزند

جمعی از نمایندگان - رای - رای

رئیس - رای میگیریم....

عبدالرحمن فرامرزی - بمن گفت که در آنجا ملامکتی بوده ای این جغرافیای اداره آمار است میخواستم بایشان نشان بدهم این را من نوشته ام آنجا چهار هزار نفوس است یک کسی که به چهل هزار نفر آدم حقوق میدهد اینقدر غرض ورزی هست که میگویم کوه نیست دره نیست

رئیس - رای می گیریم باعتبار نامه آقای ریگی آقایانی که موافقت ورقت سفید می دهند

(اسامی آقایان نمایندگان بترتیب ذیل توسط آقای ناظر زاده (منشی) اعلام و اخذ رای در محل نطق بعمل آمد)

آقایان : مدرس - مهندس حسینی - مهندس زیرک زاده - میلانی - محمد ذوالفقاری - خسرو قشقائی - ناصر ذوالفقاری - دکتر کیان عبدالرحمن فرامرزی - شبستری - امامی اهری - دکتر مصباح زاده - دادور - هدی - مجتهدی - پارسا عمیر - مجید موسوی - گنجی - افشار - کجهد - ناد علی کریمی - قنات آبادی - مشار - حاج سید جوادی - دکتر فلسفی - اخگر - احمد - فرامرزی - نبوی - نجفی - شهیدی - وکیل پور - فرزانه اقبال - مصدقی - ملک مدنی - دکتر طاهری - جوادی عامری - اورنگ - دکتر بقائی - شاپوری - مهندس رضوی - شادلو - شوکتی - منصف مهندس غروی - بیورسرتیب - دکتر فقیهی شیرازی - جلیلی - شهاب خسروانی - میر اشرفی - تولیت - افشار صادقی - امیر افشاری - نریمان - معتمد دماوندی - دکتر فاخر ناظر زاده

(پس از شماره آراء نتیجه بقرار زیر بود)

ورقه سفید موافق ۴۶ مخالف بی اسم ۱ ، ورقه سفیدی بی اسم علامت امتناع ۷

رئیس - جلسه حاضر ۵۸ نفر با ۴۶ رأی موافق اعتبار نامه آقای ریگی تصویب شد .

اسامی موافقین آقایان : دکتر بقائی - نادعلی کریمی - یوسف مشار - سید مرتضی شبستری - مهندس احمد رضوی - حاج سید جوادی - محمود جلیلی - احمد فرامرزی - عبدالرحمن فرامرزی - میر اشرفی - امامی اهری - حسن نبوی - اورنگ - اخگر - خسرو قشقائی - مدرس - محمد ذوالفقاری - ناصر ذوالفقاری - دکتر مصباح زاده - دکتر کیان - موسوی - تولیت - معتمد دماوندی - ناظر زاده - هدی - مجتهدی - منصف محمد ابراهیم شاپوری - بیورسرتیب - کجهد - دکتر طاهری - دکتر فلسفی - ملک مدنی - مصدقی - شادلو - پارسا - شوکتی - دکتر فاخر - شهیدی - وکیل پور - دکتر فقیهی شیرازی - شهاب خسروانی - جوادی عامری - افشار صادقی - نجفی - فردوسی - غروی - سفید علامت امتناع ۸۰ بزرگ

حاج سید جوادی آقای رئیس نامه ای رسیده است که تقدیم مقام ریاست می کنم (یک نفر از نمایندگان آن راجع به سه راجع به پشتیبانی از دولت جناب آقای دکتر مصدق .

(آقای دکتر مصباح زاد جهت قرائت گزارش شعبه راجع بان انتخابات نجف آباد به محل تریبون آمدند) (میر اشرفی - بمانند برای جلسه بعد) (بعضی از نمایندگان - اکثریت نیست)

۷ تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

رئیس - جلسه بعد روزه شنبه ۱۹ دو ساعت و نیم قبل از ظهر از آقایان نمایندگان درخواست می کنم که اعضای کمسیونها را انتخاب بفرمائید که در جلسه بعد اعضای کمسیونها در مجلس خوانده شود و بعد گزارش و اعتبار نامه آقای شهیدی مطرح می شود و پنج نفر هم که برای هیئت مختلطت باید انتخاب شوند انتخاب خواهند شد .

(مجلس نیم ساعت بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - **دکتر سید حسن امامی**